

Akty prawne i przepisy wewnętrzne UMK regulujące pracę z GMM i GMO w Polsce i UE

Wszystkie aktualne dokumenty prawne oraz bieżące informacje można znaleźć na oficjalnej stronie Ministerstwa Klimatu i Środowiska (MKiŚ): <https://gmo.ekoportal.pl/>.

1. Prawo krajowe:

- Ustawa z dnia 22 czerwca 2001 r. o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych (Dz.U. 2001 nr 76 poz. 811),
- Tekst ujednoczony ustawy po aktualizacji Dz.U. 2022 poz. 546
(Jest to podstawowy akt prawny regulujący: zamknięte użycie GMM/GMO (p.. prace laboratoryjne), zamierzone uwolnienie GMO do środowiska, obrót GMO. Ponadto określa obowiązki dotyczące: zgłoszeń i zezwoleń, oceny ryzyka, prowadzenia dokumentacji, kontroli i nadzoru.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 kwietnia 2016 r. w sprawie klasyfikacji mikroorganizmów i organizmów wykorzystywanych podczas zamkniętego użycia GMM i zamkniętego użycia GMO (Dz.U. 2016 poz. 624),
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 10 listopada 2021 r. w sprawie sposobu przeprowadzania oceny zagrożenia dla zdrowia ludzi i dla środowiska w przypadku zamierzonego uwolnienia GMO do środowiska lub wprowadzenia do obrotu (Dz.U. 2021 poz. 2102).

2. Prawo Unii Europejskiej:

- Dyrektywa 2001/18 EC - dotycząca zamierzonego uwalniania organizmów zmodyfikowanych genetycznie do środowiska,
- Dyrektywa Komisji (UE) 2018/350 z dnia 8 marca 2018 r. – dotycząca oceny ryzyka organizmów zmodyfikowanych genetycznie dla środowiska naturalnego (zmieniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/18/WE),
- Dyrektywa 2009/41/WE - dotycząca ograniczonego stosowania mikroorganizmów zmodyfikowanych genetycznie.

3. Przepisy Bezpieczeństwa i Higieny Pracy (BHP) i bioasekuracyjne:

- Kodeks pracy - ogólne przepisy BHP,
- Przepisy wewnętrzne UMK w Toruniu dotyczące BHP lub Wydziału NBiW (np. utylizacja odpadów chemicznych),
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z 22 kwietnia 2005 r., które dotyczy ochrony pracowników przed czynnikami biologicznymi i klasyfikacji czynników biologicznych (grupy 1–4).

4. W praktyce laboratoryjnej należy uwzględnić:

- klasy zagrożenia GMM (1–4) i GMO (I-II) oraz poziom hermetyczności (BSL-1 do BSL-4) organizmu, z którym się pracuje,
- zasady oceny ryzyka (obowiązkowa przed rozpoczęciem pracy): charakterystyka organizmu wyjściowego i modyfikacji genetycznej, produktu ekspresji (np. toksyny), stabilności modyfikacji,
- analiza: dróg narażenia (aerozol, kontakt, skałeczenie), możliwości przetrwania w środowisku i skutków jego uwolnienia,
- procedury zgłoszeniowe do właściwego ministra oraz wymagania dotyczące dokumentacji i kontroli.